

Developing a Model for Factors Affecting Customers' Behavioral Intentions Using Structural Equations and Fuzzy Inference System (FIS)

Mona moshiri¹ Vahidreza Mirabi² Hossein Vazifehdust³

Received: 2019 September 14

Accepted: 2020 February 02

Abstract

Objective: this study aimed to develop a model for factors affecting customers' switching intention and their behavioral intentions in the insurance industry using structural equations and fuzzy inference system.

Methodology: This study was descriptive-analytical. The statistical population consisted of customers of insurance companies in Alborz province (18 companies). About 386 customers (by stratified random sampling method) participated in this study using the Cochran sample size formula. Standard questionnaires (with verified validity and reliability) were used for data collection. The structural equation modeling and fuzzy inference system were used for data analysis.

Findings: The results in structural equation modeling showed that the set of contextual factors in the theoretical model of this research can explain 91.8% and 77.2% of changes in customers' behavioral intentions and customers' switching intention ($R^2 = 0.918 - 0.772$). In addition, the results from the fuzzy inference system showed that the effects of customer's satisfaction and perceived risks on each other were in opposite direction.

Conclusion: in perceived risks with upward average amount (from a numerical value of 0.5 to 1), changes of customer satisfaction scores served from a numerical amount of 0.1 to 1, with a decreasing form on customers' switching intention. Also, switching costs had less impact on achieving the positive behavioral intentions of customers than the brand image. Thus, it can be seen that by realizing the high switching costs, i.e., scores higher than 0.8, it is only enough that the brand image is higher than 0.2, so it can be expected that the positive behavioral intentions to be realized in a very acceptable level in the customers.

Keywords: Fuzzy Inference System, Switching Intention, Behavioral Intention, Insurance customers.

JEL Classification: M19, M31.

1. PhD Student in Business Management, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.
2. Associate Professor of Business Management, Faculty of Management, central -Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (**Corresponding Author**) vrmirabi@yahoo.com
3. Professor, Faculty of Management and Economics, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

(DOI):10.22056/jir.2020.201534.2571

ارائه مدلی از عوامل مؤثر در روی‌گردانی مشتریان

به روش معادلات ساختاری و نظام استنتاج فازی (FIS)

مونا مشیری^۱ و حیدرضا میرابی^۲ حسین وظیفه‌دوست^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۶/۰۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۱/۲۴

چکیده

هدف: ارائه مدل توسعه‌یافته‌ای از عوامل مؤثر در قصد روی‌گردانی مشتریان و نیات رفتاری آنان در صنعت بیمه به روش معادلات ساختاری و نظام استنتاج فازی.

روش‌شناسی: این مطالعه از روش تحقیق در دسته مطالعات توصیفی-تحلیلی قرار دارد و جامعه آماری آن را مشتریان شرکت‌های بیمه در استان البرز تشکیل می‌دهد. به‌منظور نمونه‌گیری، از فرمول کوکران بهره گرفته شده و بر این اساس، تعداد ۳۸۶ مشتری (به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای-تصادفی) در حکم نمونه در مطالعه حاضر شرکت کرده‌اند. داده‌ها با پرسشنامه‌های استاندارد گردآوری شده و داده‌ها با دو رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری و نظام استنتاج فازی تجزیه و تحلیل شده‌اند.

یافته‌ها: یافته‌ها در بخش مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان داد که مجموعه عوامل زمینه‌ای در مدل نظری این پژوهش، می‌توانند به میزان ۹۱/۸ و ۷۷/۲ درصد از تغییرات نیات رفتاری مشتریان و قصد روی‌گردانی مشتریان را تبیین کنند ($R^2 = 0.772$ - $R\text{-Square} = 0.918$). همچنین نتایج به‌دست‌آمده از نظام استنتاج فازی نشان داد که تأثیرات رضایت مشتریان و ریسک‌های ادراکی در یکدیگر مخالف هم است. **نتیجه‌گیری:** در ریسک‌های ادراک شده با مقدار متوسط به بالا، تغییرات نمرات رضایت مشتریان از مقدار عددی ۰/۱ به سمت عدد ۱، در قصد روی‌گردانی مشتریان اثر کاهشی دارد. همچنین هزینه روی‌گردانی، در مقایسه با تصویر برنده، تأثیر کمتری در دستیابی با نیات رفتاری مثبت در مشتریان دارد؛ تا حدی که با تحقق هزینه روی‌گردانی بالا، یعنی نمرات بالاتر از ۰/۸، فقط کافی است که تصویر از برنده از مقدار ۰/۲ بیشتر باشد تا بتوان انتظار داشت که نیات رفتاری مثبت در مشتریان در حد بسیار مطلوبی محقق شود.

واژگان کلیدی: نظام استنتاج فازی، قصد روی‌گردانی، نیات رفتاری، مشتریان بیمه

طبقه‌بندی موضوعی: M31, M19

۱. دانشجوی دکتری مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران.

۲. دانشیار مدیریت بازرگانی، دانشکده مدیریت، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، (نویسنده مسئول)، vrmirabi@yahoo.com

۳. استاد تمام دانشکده مدیریت و اقتصاد واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران.

مقدمه

سازمان‌های خدماتی در عصر حاضر با چالشی جدی مواجه‌اند: ارائه خدمات یکسان. ارائه خدمات یکسان باعث شده است تا سطح آستانه پذیرش خطاهای مشتریان کاهش یابد و به‌تبع آن روی‌گردانی مشتریان پدیدار شود (گارگا و همکاران^۱، ۲۰۱۹؛ هادی و همکاران^۲، ۲۰۱۹). افزایش سطح روی‌گردانی مشتریان هزینه‌های بالایی برای شرکت‌ها و سازمان‌ها دارد؛ این هزینه‌ها مستقیم و غیرمستقیم است (سعید و همکاران، ۲۰۱۹). هزینه‌های مستقیم روی‌گردانی مشتریان را می‌توان در کاهش سودآوری شرکت، و هزینه‌های غیرمستقیم آن را می‌توان در مواردی همچون صرف هزینه‌های بالا برای جذب مشتری جدید یافت. این در حالی است که هزینه حفظ مشتری وفادار به مراتب پایین‌تر از جذب مشتری جدید است (پرمانا،^۳ ۲۰۱۹؛ برگل و بروک،^۴ ۲۰۱۸).

نبودن مدل نظری جامعی که به آزمون همزمان مدل‌های نظری مهم در یک مدل توسعه یافته اقدام کرده باشد، در عمل باعث می‌شود تا نتوان درک روش و دقیقی از تأثیر عوامل زمینه‌ای مهم و کلیدی در نیات رفتاری و یا قصد روی‌گردانی مشتریان داشت (پراکوزو و رامانتوکو،^۵ ۲۰۱۹؛ گارگا و همکاران، ۲۰۱۹؛ ویلیز،^۶ ۲۰۱۸) و همین شکاف مطالعاتی سبب شده است که راهبردهای مناسبی در این زمینه برای شرکت‌ها تدوین نشود.

قصد روی‌گردانی مشتریان، ممکن است از عوامل مختلفی متاثر باشد (سویجاتنو،^۷ ۲۰۱۹)، اما کلیدی‌ترین مواردی که در سال‌های اخیر محققان بر آن تأکید داشته‌اند دو عنصر اصلی، یعنی جذابیت‌های روی‌گردانی و هزینه‌های روی‌گردانی، است (گارگا و همکاران، ۲۰۱۹؛ برگل و بروک،^۸ ۲۰۱۸؛ یان و لیو،^۹ ۲۰۱۸).

1. Garga et al.

2. Hadi et al.

3. Permana

4. Bergel & Brock

5. Prakoso & Ramantoko

6. Willys

7. Soejatno

بررسی‌های اخیر نشان می‌دهد که می‌توان موانعی برای روی‌گردانی مشتریان معرفی کرد؛ یکی از این موانع مهم و کلیدی، هزینه‌ی روی‌گردانی^۱ است (ژوآنیس و سوکاتوس،^۲ ۲۰۱۷)، که مانع از ریزش مشتریان می‌شود اما در این زمینه پژوهش‌های انگشت‌شماری صورت پذیرفته است.

ظهور روی‌گردانی مشتریان مراجع^۳ یا زمینه‌هایی دارد که این عوامل پنهان، زمینه‌ی روی‌گردانی مشتریان را فراهم می‌کند (تاچون و کوواک،^۴ ۲۰۱۶). در مفهوم روی‌گردانی، این گزاره مطرح است که مشتریان تمایل و یا زمینه آن را دارند که از ارائه‌دهنده خدمات فعلی روی برگردانند و ارائه‌دهنده دیگری را انتخاب کنند. این در حالی است که شرایط حاکم بر تمامی مصرف‌کنندگان یکسان نیست و تعیین عوامل مؤثر در روی‌گردانی مشتریان به منزله یک مسئله چالش‌برانگیز همچنان مطرح است (همان). باید توجه داشت که میزان تأثیر عوامل مؤثر در روی‌گردانی مشتریان و تعیین مؤثرترین آن‌ها، زمانی میسر می‌شود که الگوهای نظری ارائه شده، به شکل الگویی تجربی با یکدیگر ترکیب و پیاده‌سازی شوند و میزان ضرایب تأثیر آن‌ها، هم‌زمان، برآورد و با یکدیگر مقایسه شود (ژوآنیس و سوکاتوس، ۲۰۱۷). تعیین این عوامل در عمل مشکل است و شرایط حاکم بر مشتریان یکسان نیست. به عبارتی شرایط حاکم بر مشتریان صنعت بیمه و عوامل مؤثر در آن با نظام بانکی (که در مقالات دیگر بر آن تأکید شده است) ممکن است متفاوت باشد. بنابراین، اصل تعمیم‌پذیری نتایج زمانی صادق خواهد بود که در یک الگوی توسعه‌یافته (و یا یک مدل جامع) به بررسی روابط علی و معلولی میان متغیرها بپردازیم تا امکان مقایسه عوامل و میزان تأثیر آن‌ها در روی‌گردانی مشتریان مشخص شود، که در این زمینه شکاف مطالعاتی وجود دارد.

-
1. Switching Cost
 2. Giovanis & Tsoukatos
 3. Antecedents
 4. Thaichon & Quach

چالش‌های پیش روی صنعت بیمه موجب شده که شرکت‌های بیمه‌ای دنبال راه‌هایی برای پیشگیری از روی‌گردانی مشتریان خود باشند. در سال‌های اخیر، به بررسی روی‌گردانی مشتریان در صنعت بیمه توجه روزافزون شده، اما طرح مدل توسعه‌یافته‌ای در این زمینه هنوز مغفول مانده است.

در مطالعات تجربی سایر کشورها (تایچون و کواک، ۲۰۱۶؛ کالوپورال و لوی-مانگن،^۱ ۲۰۱۵) نیز نمی‌توان به الگوی جامعی در این زمینه اشاره کرد.

بر اساس شواهد به دست آمده اخیر، می‌توان گفت ارتباطات بازاریابی یکپارچه، مدیریت برنده، ارزیابی‌های شناختی و عاطفی مشتریان (تایچون و کواک، ۲۰۱۶؛ کالوپورال و لوی-مانگن، ۲۰۱۵)، جذابیت روی‌گردانی در ذهن مشتری (کالوپورال و لوی-مانگن، ۲۰۱۵) و همچنین ارزش مشتری (ژوانیس و سوکاتوس، ۲۰۱۷)، ممکن است در روی‌گردانی مشتریان تأثیرگذار باشد.

علاوه‌بر تایچون و کواک (۲۰۱۶)، ژوانیس و سوکاتوس (۲۰۱۷) نیز بر تأثیر ارزیابی خدمات و موانع روی‌گردانی در نیات رفتاری مشتریان تأکید کرده‌اند. در مطالعه دیگری، که اخیراً انجام شده (وو و همکاران^۲، ۲۰۱۷)، نیز شواهدی به دست آمده که نشان می‌دهد روی‌گردانی مشتریان ممکن است تابعی از برخی عوامل دیگر، همچون توده بحرانی، ریسک ادراکی و انتقال اعتماد باشد. علاوه‌بر این، ویژگی‌های جمعیت‌شناختی یا دموگرافیک نیز از دیگر عوامل زمینه‌ای مهم و تبیین‌کننده برخی از رفتارهای دورازانتظار است.

مسئله دیگر اینکه در مدل‌های ساختاری مبتنی بر روابط علی و معلولی، تنها می‌توان به این مهم دست یافت که مهم‌ترین عوامل اصلی و کلیدی در این زمینه کدام‌اند. این در حالی است که تأثیرگذاری دو عامل کلیدی در قصد روی‌گردانی مشتریان و نیات رفتاری نمی‌تواند یکسان باشد و تحلیل نادرست این مهم باعث می‌شود تا تدوین

1. Calvo-Porral & Lévy-Mangin

2. Wu et al.

استراتژی‌های مطلوب خدشه‌دار شود و به یک اندازه بر روی عامل‌های کلیدی تمرکز شود. در صورتی که با بهره‌گیری از روش‌های نوین محاسباتی می‌توان تفسیرها و تحلیل‌هایی به مراتب مطلوب حاصل کرد که در مدل‌های ساختاری و روابط علی و معلولی دست‌یافتنی نیستند. بهره‌گیری از شیوه نظام استنتاج فازی^۱ به‌وضوح مشخص خواهد ساخت که نقطه بھینه برای دستیابی به یک متغیر کلیدی تا چه اندازه است و برای دست‌یابی به اهداف اصلی لازم نیست متغیرها در بالاترین حالت خود قرار گیرند، بلکه لازم است شرکت یا سازمان به نقاط بھینه دست‌یابند. لذا هدف از این پژوهش ارائه مدلی توسعه‌یافته از عوامل مؤثر در قصد روی‌گردانی مشتریان و نیات رفتاری آنان، در صنعت بیمه، همراه با نقش تعديل‌کننده ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و مبنی بر روش‌های معادلات ساختاری و نظام استنتاج فازی است.

در ادامه، مبانی نظری و تجربی پژوهش بررسی و مدل مفهومی ترسیم شده است. پس از آن، روش‌شناسی تحقیق ارائه شده و بخش‌های بعدی نیز به یافته‌های تحقیق و تبیین این یافته‌ها و جمع‌بندی اختصاص یافته‌اند.

۱. مبانی نظری و مطالعات تجربی

۱-۱. مبانی نظری و مدل مفهومی

۱-۱-۱. رابطه ارتباطات بازاریابی یکپارچه و مدیریت برنده

یکی از فعالیت‌های بازاریابی که آثار بسیار زیادی در شکل‌گیری ارزش ویژه یک برنده دارد و تصاویر ذهنی مطلوبی از شرکت در اذهان ایجاد می‌کند، ارتباطات مؤثر و مداوم بازاریابی با مصرف‌کنندگان است که در بلندمدت تبدیل به سرمایه‌ای نامشهود برای سازمان می‌گردد و اصطلاحاً به آن ارتباطات یکپارچه بازاریابی می‌گویند (شیخ اسماعیلی و مولایی، ۱۳۹۳).

برخی از مطالعات اخیر، همچون مطالعه تایچون و کواک (۲۰۱۶)، نشان می‌دهد که ارتباطات بازاریابی یکپارچه می‌تواند تبیین کننده مقبولی برای مدیریت برنده در شرکت‌ها باشد. مطابق با یافته‌های مطالعه تایچون و کواک (۲۰۱۶) مدیریت برنده در سه حوزه آگاهی برنده، شخصیت برنده و تصویر برنده می‌تواند متأثر از شاخص‌های ارتباطات بازاریابی یکپارچه یعنی تبلیغات و ترفیع فروش باشد. در مطالعه حاضر نیز این فرضیه در نظر گرفته شده که ارتباطات بازاریابی یکپارچه در مدیریت برنده تأثیر دارد.

۱-۱-۲. رابطه میان مدیریت برنده و ارزیابی شناختی مشتریان

مدیریت برنده در سه حوزه آگاهی از برنده، تصویر از برنده و شخصیت برنده تعقیب‌پذیر است (اسمیت و همکاران^۱، ۲۰۱۰).

با توجه به بررسی‌های صورت گرفته، دستیابی به مدیریت برنده مناسب پیامدهای مثبتی به همراه دارد. این پیامدهای مثبت را می‌توان در حوزه ارزیابی شناختی مشتریان تعقیب کرد، ارزیابی شناختی در زمینه انتظارات مشتری نیز به نوبه خود معنا و تعقیب می‌شود (تایچون و کواک، ۲۰۱۶). تصویر برنده، بهشدت در رفتار مشتریان با برنده تأثیرگذار است، تا آنجا که می‌توان گفت اهمیت برنده در بازاریابی تحت تأثیر توافقی سازمان در ارزیابی این حقیقت است که مشتریان چگونه تصویر برنده را تفسیر می‌کنند و توان سازمان در کنترل این تصویر ذهنی چقدر است (زیبایی و رحیم‌نیا؛ ۱۳۹۳). همچنین یافته‌های گزارش شده در مطالعات ری و جانسون^۲ (۲۰۱۲) و تایچون و کواک (۲۰۱۶) نیز این گزاره را تأیید می‌کند که مدیریت برنده مبنی بر آگاهی برنده، شخصیت برنده و تصویر از برنده می‌تواند در ارزیابی شناختی مشتریان و یا در انتظارات مشتری مستقیماً تأثیر بگذارد.

1. Smith et al.
2. Rhee & Johnson

۱-۱-۳. رابطه میان جذابیت روی گردانی، قصد روی گردانی و نیات رفتاری

جذابیت روی گردانی به محركهای اشاره دارد که از سوی سازمان رقیب برای جذب مشتریان ارائه می‌شود و در ذهن مشتریان ارزش‌های ادراک شده و خدمات برانگیزاندهای را تداعی می‌کند که جذابیت دارد و می‌تواند عاملی برای روی گردانی آن‌ها باشد (ژوانیس و سوکاتوس، ۲۰۱۷). همچنین قصد روی گردانی مشتری، به منزله گرایش درونی مشتریان در یک دوره زمانی، برای انصاف از ادامه روابط تجاری با یک شرکت، تعریف می‌شود.

می‌توان این‌گونه گفت که جذابیت‌های روی گردانی در قصد روی گردانی مشتریان و همچنین نیات رفتاری مثبت مشتریان تأثیر منفی دارد، چراکه برای ترک شرکت و دریافت خدمات از دیگر شرکت‌ها ایجاد انگیزه می‌کند (ژوانیس و سوکاتوس، ۲۰۱۷). مبتنی بر این مهم، در این پژوهش فرضیه دیگری به این شکل تدوین می‌شود: جذابیت روی گردانی در قصد روی گردانی و نیات رفتاری تأثیر منفی دارد.

۱-۱-۴. رابطه میان فداکاری ادراک شده و ارزش ادراک شده

فداکاری یعنی فرد مصرف‌کننده از چیزی که ارزش و منفعت دارد دست بکشد (زیتمال،¹ ۱۹۸۸). پژوهشگران مختلف رویکردهای مختلف درباره بررسی فداکاری مشتری داشته‌اند (ونگ و همکاران²، ۲۰۰۴). با توجه به مطالعات موجود در این زمینه، دو رویکرد مختلف دیده می‌شود: یکی بین فداکاری پولی و غیرپولی تمایز قائل می‌شود و دیگری عناصر عینی را در مقابل عناصر ذهنی در نظر می‌گیرد. شواهد به دست آمده مؤید آن است که فداکاری ادراک شده می‌تواند مستقیماً موجب افزایش مثبت سطح ارزش ادراک شده مشتریان گردد (ژوانیس و سوکاتوس، ۲۰۱۷). بر همین اساس، فرضیه

1. Zeithaml

2. Wang et al.

دیگری در این بخش به شرح ذیل تدوین می‌شود: فدایکاری ادراک شده در ارزش ادراک شده تأثیر دارد.

۱-۱-۵. رابطه میان ارزش ادراکی، رضایت، تصویر برند و نیات رفتاری

سازمان‌های خدماتی باید تلاش کنند روابط بلندمدتی با مشتریان خود داشته باشند و در حفظ این روابط بکوشند تا از مزیت‌های وفاداری آن‌ها به سازمان خود بهره‌مند شوند. ارزش ادراک شده پیامدهای مثبت مهمی در پی دارد. از جمله این موارد می‌توان به تأثیر مثبت ارزش ادراک شده در نیات رفتاری مثبت مشتریان اشاره داشت که مبنی بر تأثیر مستقیمی است که ارزش ادراک شده در افزایش میزان رضایتمندی مشتریان و تصویر از برند داشته است (گاردنر و همکاران^۱، ۲۰۰۹). مبنی بر این مهم، می‌توان انتظار داشت که ارزش ادراک شده مشتریان در رضایت، تصویر از برند و نیات رفتاری مشتریان تأثیرگذار باشد. از این رو، این گزاره نیز محتمل در نظر گرفته می‌شود: رضایت در تصویر از برند و نیات رفتاری تأثیری مستقیم دارد و تصویر برند نیز در نیات رفتاری مشتریان تأثیرگذار است.

۱-۱-۶. رابطه میان تأثیر کششی، ریسک ادراک شده با قصد روی‌گردانی

وو و همکاران (۲۰۱۷) در مطالعه خود دو عامل، یعنی انتقال اعتماد و توده بحرانی، را در جایگاه مواردی که تأثیر کششی در قصد روی‌گردانی دارند معرفی کردند. توده بحرانی نقطه‌ای است که بالاتر از آن، به کارگیری فناوری با این سهم، خودتقویت‌کننده می‌شود؛ یعنی به سمتی می‌رود که سهم خود را افزایش دهد و پایین‌تر از آن، خودبازدارنده می‌شود. همچنین منظور از انتقال اعتماد، تأثیرات زمینه‌ای و ناخودآگاهی است که از اطمینان آن شخص به محصولات و یا خدمات یک برند نشئت می‌گیرد و در سایر زمینه‌ها موجب اعتماد ناخودآگاه مصرف‌کننده می‌شود (woo و

1. Gardener et al.

همکاران، ۲۰۱۷). مجموعه ریسک‌هایی را که ممکن است در تصمیم‌گیری مشتری درباره ماندن یا ترک سازمان ارائه‌دهنده خدمات، تأثیرگذار باشد ریسک‌های ادراکی می‌نامند. این ریسک‌های ادراکی در قصد روی‌گردانی مشتری تأثیر دارند و می‌توانند در حوزه‌هایی همچون ریسک‌های اجتماعی، ریسک عملکردی، ریسک مالی، ریسک زمان، ریسک خصوصی و ریسک روان‌شناختی مطرح باشند (پلایز و همکاران^۱، ۲۰۱۹).

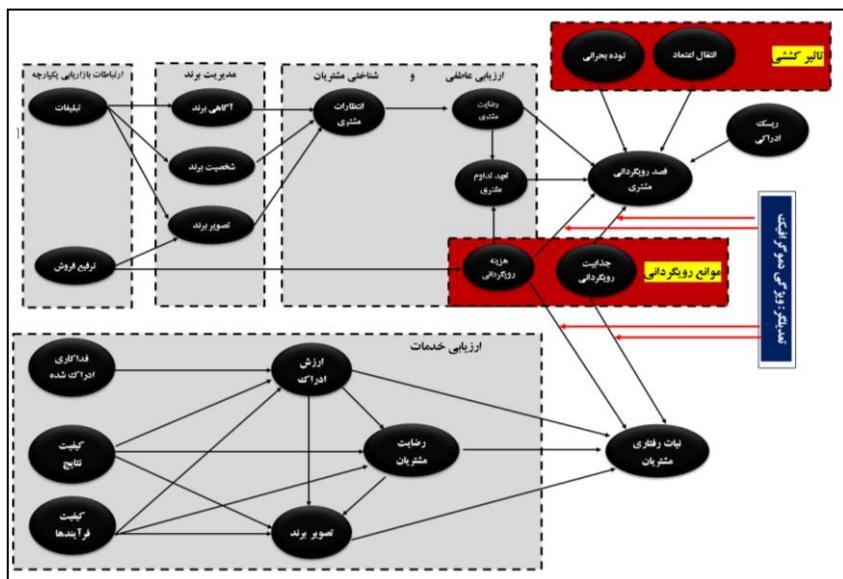
۱-۱-۷. تعدیلگری ویژگی‌های جمعیت‌شناختی

در این پژوهش، تأثیر تعدیل گری ویژگی‌های جمعیت‌شناختی، بهمنزله گزاره‌ای محتمل، سنجیده شده است تا تبیین شود که آیا تأثیرگذاری هزینهٔ روی‌گردانی و جذابیت‌های روی‌گردانی در دو عنصر اصلی، یعنی نیات رفتاری مشتریان و قصد روی‌گردانی مشتریان، از وضعیت جمعیت‌شناختی مشتریان متأثر است یا خیر. این گزاره مبتنی بر مبانی نظری یا تجربی نیست و به دست پژوهشگر آزموده شده است.

۱-۱-۸. مدل مفهومی مبتنی بر مبانی نظری

برآیند مبانی نظری موردنرسی، که در بخش پیشین تشریح شد، مدل نظری جامعی را مبتنی بر عوامل زمینه‌ای مؤثر در نیات رفتاری مشتریان و قصد روی‌گردانی به دست می‌دهد که در شکل ۱ ترسیم شده است:

1. Pelaez et al.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش مبتنی بر مبانی نظری

منبع:

۱-۲. مروری بر پیشینهٔ پژوهش

در این بخش، سوابق پژوهشی، که در داخل و خارج از ایران صورت گرفته است، در جدول ۱ به اجمال ارائه می‌شود.

جدول ۱. پیشینهٔ تحقیقات داخلی و خارجی

پژوهشگر	سال	عنوان	نتایج	پیشینهٔ پژوهش‌های داخلی
مولودی	(۱۳۹۵)	روی‌گردانی مشتریان با در نظر گرفتن سطوح متفاوت	نتایج حاصل شده نشان‌دهنده کارایی و کم‌هزینه‌تر بودن مدل پیشنهادی از حالت دو دسته‌ای است. در هر دو حالت، روش ماشین‌بردار پشتیبان کمترین هزینه را داشته است.	نتایج حاصل شده نشان‌دهنده کارایی و کم‌هزینه‌تر بودن مدل پیشنهادی از حالت دو دسته‌ای است. در هر دو حالت، روش ماشین‌بردار پشتیبان کمترین هزینه را داشته است.
بهرامی	(۱۳۹۵)	عوامل مؤثر در روی‌گردانی مشتریان از خدمات الکترونیکی بانک کشاورزی شهرستان سراوان	یافته‌ها نشان داد که از بین عوامل شش گانهٔ شناسایی‌شده، عامل نگرانی‌های امنیتی در روی‌گردانی مشتریان تأثیر ندارد، ولی هر پنج عامل دیگر در روی‌گردانی مشتریان مؤثر است.	شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر در روی‌گردانی مشتریان از خدمات الکترونیکی بانک کشاورزی شهرستان سراوان

پیشینه پژوهش‌های داخلی			
نتایج	عنوان	سال	پژوهشگر
نتیجه تحقیق حاکی از آن بود که بین رضایتمندی مشتری بهمنزله متغیر وابسته و عوامل مؤثر در قصد روی گردانی مشتریان از خدمات بیمه‌ای بیمه‌گذاران بیمه‌سینای استان سمنان رابطه معناداری وجود دارد.	قصد روی گردانی مشتریان در صنعت بیمه با رویکرد نقش کیفیت خدمات و رضایت مشتری (موردمطالعه: بیمه‌گذاران شرکت بیمه سینا – استان سمنان)	(۱۳۹۵)	فیض
نتایج نشان داد که کیفیت خدمات ادراک شده مسافران در رضایت مشتریان و فدایکاری آن‌ها تأثیر مثبت و معناداری دارد و نقش میانجیگری رضایت مشتری بین متغیرهای کیفیت خدمات ادراک شده و فدایکاری مشتریان شرکت هواپیمایی هما نیز تأیید شد.	اثر کیفیت خدمات ادراک شده بر فدایکاری مسافران هواپیمایی هما با توجه به نقش میانجی رضایتمندی مشتری	(۱۳۹۵)	رشیدی طرقی
تجزیه و تحلیل مدل مبتنی بر روش حداقل مربعات جزئی (با رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزار pls) نشان داد که عوامل مختلف بازاریابی، شامل کیفیت خدمات ارائه شده و تناسب قیمت و وفاداری، در تمایل به روی گردانی تأثیر دارد.	عوامل مؤثر بر روی گردانی مشتریان در صنعت بیمه	(۱۳۹۴)	حیدری و عبدالوند
نتایج نشان داد که رضایت مشتری با خرید مجدد خدمات و توصیه خرید به دیگران رابطه مستقیم و با قصد شکایت مشتری رابطه معکوس دارد. همچنین، ارزش ادراک شده با خرید مجدد خدمات و توصیه خرید به دیگران رابطه مستقیم و با قصد شکایت مشتری رابطه معکوس دارد.	رابطه رضایت مشتری و ارزش ادراک شده با نیات رفتاری مطلوب و نامطلوب مشتریان شرکت کاله	(۱۳۹۴)	قیاسی و همکاران
یافته‌های پژوهش، وجود رابطه مثبت میان مشتری مداری کارکنان و اخلاق کسب و کار با فدایکاری مشتریان را تأیید کرد. همچنین، یافته‌ها نشان داد که روش‌های ارتباطی (به جز روش ارتباطی ستیزه‌جو) با مشتری مداری کارکنان رابطه مثبت و معناداری دارد.	تحلیل رابطه اخلاق کسب و کار و مشتری مداری کارکنان با فدایکاری مشتریان	(۱۳۹۳)	شیرازی و شالیاف

پیشینه پژوهش‌های خارجی

پژوهشگر	سال	عنوان	نتایج
ماندagi و Tumiwa ^۱	(۲۰۱۸)	تأثیر قیمت و شهرت بانک در رفتار روی‌گردانی مشتریان بانک رایکیات در مانادو، اندونزی	نتایج تحقیق نشان داد که قیمت و شهرت بانک، هم‌زمان و جزئی، در رفتار روی‌گردانی مشتریان بانک رایکیات در مانادو، اندونزی، تأثیر می‌گذارد. همچنین محققان بیان داشتند که بانک رایکیات در مانادو، اندونزی، به استمرار سیاست‌های مربوط به قیمت، مانند هزینه‌های بانکی، توجه به اعتبار و صرفجویی و تمام معاملات مختلف در بانک و حفظ شهرت بانک و ثبات مالی برای بهبود اعتماد و وفاداری مشتری و کاهش رفتار روی‌گردانی مشتری از این بانک نیاز دارد.
برگل و Brook	(۲۰۱۸)	تأثیر هزینه‌های روی‌گردانی در رفتار شکایت مشتریان و ارزیابی بهبود خدمات	نتایج این مطالعات نشان داد که در نظر گرفتن آثار مختلف هزینه‌های روی‌گردانی به توجه نیاز دارد. علاوه‌بر اینکه هزینه‌های روی‌گردانی مختلف به واکنش‌های مختلف نارضایتی مشتریان منجر می‌شود، در تأثیرات تعديلگر مختلفی در ارتباط بین بهبود عدالت ادراک شده مشتری و بهبود رضایت از خدمات نیز مؤثر است.
یان و لیو	(۲۰۱۸)	رابطه بین هزینه‌های روی‌گردانی، اعتماد به برنده و وفاداری مشتریان در خدمات تلفن‌همراه	یافته‌ها نشان داد که فقط هزینه خطرات اخلاقی ^۲ و هزینه‌های نگهداری، تأثیر غیرمستقیم در وفاداری رفتاری از طریق اعتماد به برنده و وفاداری نگرشی دارند. علاوه‌بر این، یافته‌ها مؤید این بود که هزینه‌های روی‌گردانی مفهومی

1. Mandagi & Tumiwa
2. Moral Hazard Cost

پیشینهٔ پژوهش‌های خارجی			
نتایج	عنوان	سال	پژوهشگر
چندبعدی است و اعتماد به برنده و وفاداری نگرشی در تقویت اقدام به خرید واقعی مشتری نقش میانجی دارد.			
بر اساس نتایج تحقیقات انجام شده بر روی ۲۴۰ نفر از پاسخ‌دهندگان، پژوهشگران دریافتند که کیفیت خدمات الکترونیکی، اعتماد و ارزش ادراک شده، با نیات رفتاری، همبستگی مثبت و معنی‌داری دارند.	آنالیز کیفیت خدمات الکترونیکی، اعتماد مشتریان، ارزش ادراک شده و نیات رفتاری در حمل و نقل آنلاین در سورابایا	(۲۰۱۸)	پوتریانتی ^۱ و ساموئل ^۱
یافته‌ها نشان داد که ساختارهای ارزیابی خدمات، از طریق رضایت مشتری و تصویر شرکت‌ها، در وفاداری عمده مشتریان هم اثر مستقیم هم اثر غیرمستقیم دارد. همچنین نتایج حاکی از این بود که بازاریابان، در تلاش برای توسعه برنامه‌های بازاریابی مشتری‌مداری، هم باید عوامل جذب مشتریان را در نظر بگیرند، که منعکس‌کننده ارزش خدمات ارائه شده، رضایت مشتری و تصویر شرکت‌ها و تعاملات بین آن‌هاست و هم عوامل عقب‌نشینی مشتریان را در نظر بگیرند، که تماماً در نیات رفتاری مشتریان تأثیر می‌گذارند.	مدل یکپارچه تأثیرات ارزیابی خدمات، تصویر شرکت و موانع روی‌گردانی در وفاداری مصرف‌کننده	(۲۰۱۷)	ژوانیس و سوکاتوس
نتایج در این زمینه نشان داد که همه عوامل، یعنی فشار (ریسک)، کشش (اعتماد، حجم بحران) و مهارسازی (هزینه روی‌گردانی و هنجار اجتماعی) هر کدام تأثیر مستقیمی بر نیات روی‌گردانی دارند. عوامل مهارسازی	درک نیات روی‌گردانی شخصی مشتریان به‌منظور فضای ذخیره‌سازی ابری: شواهدی از بازار چینی	(۲۰۱۷)	وو و همکاران

پیشینه پژوهش‌های خارجی			
نتایج	عنوان	سال	پژوهشگر
نتوانستند عامل فشار بر نیات روی‌گردانی را میانجی‌گری کنند اما قادرند تأثیر عوامل کشش بر نیات روی‌گردانی را میانجی‌گری کنند. نتایج، کارکردهای نظری و عملی را نشان داد.			
این پژوهش اکتشافی نشان داد که اگر ارائه‌دهنده بتواند به وعده‌های خود عمل کند و انتظارات مشتری را برآورده کند، مشتریان راضی خواهد بود. ارتقای فروش ارتباط مستقیمی با هزینه‌های روی‌گردانی دارد و هزینه‌های روی‌گردانی در سطح تعهد تأثیر دارد که می‌تواند با رضایت زیاد مصرف‌کننده افزایش یابد. رضایت مشتری و تعهد و هزینه روی‌گردانی مرجع مستقیم قصد روی‌گردانی به حساب می‌آیند.	ارتباطات بازاریابی یکپارچه و تأثیر آن‌ها در قصد روی‌گردانی مشتری	(۲۰۱۶)	تایچون و کواک
طبق این مطالعه، وفاداری و رضایت مشتری در بازار خدمات سنتی تلفن‌همراه در تمایل مشتری تأثیرگذار است، در حالی‌که رضایت و وفاداری مشتری در بازار مجازی تلفن‌همراه، در تمایل مشتری به روی‌گردانی تأثیرگذار نیست.	تأثیر رضایتمندی و وفداری مشتری در تمایل به روی‌گردانی او در بازار خدمات سنتی و مجازی تلفن‌همراه	(۲۰۱۵)	کالوپورال و لوی-مانگن

۲. روش تحقیق

این پژوهش، به لحاظ هدف، در دستهٔ مطالعات کاربردی قرار دارد و با بهره‌گیری از مبانی نظری به ارائهٔ مدلی توسعه‌یافته و جامع در حوزهٔ عوامل زمینه‌ای مؤثر در قصد روی‌گردانی و نیات رفتاری مشتریان شرکت‌های بیمه‌ای اقدام کرده است. به‌منظور بررسی فرضیه‌های پژوهش، داده‌ها با استفاده از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری تجزیه و تحلیل شد و تأیید و رد فرضیات پژوهش، به‌وسیلهٔ بررسی مدل تحلیل مسیر، مشخص گردید. در انتها با بهره‌گیری از روش نظام استنتاج فازی، به‌منزلهٔ روشی کیفی، تأثیر متقابل متغیرها در یکدیگر و میزان حساسیت قصد روی‌گردانی مشتریان و نیات رفتاری آن‌ها از مؤلفه‌های اصلی تأثیرگذار در آن‌ها، مبنی بر دریافت نظرات خبرگان بررسی شد. متغیرهای این پژوهش سه دسته‌اند: ۱) متغیر درون‌زاد اولیه؛ ۲) متغیر بروزن‌زاد میانی؛ ۳) متغیر بروزن‌زاد نهایی.

جامعهٔ آماری این پژوهش را مشتریان شرکت‌های بیمه در استان البرز تشکیل می‌دهد که از طریق توزیع پرسش‌نامه نسبت به تعیین اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش اقدام شده است.

جدول ۲. فهرست شرکت‌های بیمه استان البرز

ردیف	نام شرکت
۱۰	شرکت بیمه سامان
۱۱	شرکت بیمه سینا
۱۲	شرکت بیمه کارآفرین
۱۳	شرکت بیمه معلم
۱۴	شرکت بیمه ملت
۱۵	شرکت بیمه نوین
۱۶	شرکت بیمه اتکایی امین
۱۷	شرکت بیمه امید
۱۸	شرکت بیمه ایران معین

ردیف	نام شرکت
۱	شرکت بیمه آسیا
۲	شرکت بیمه ایران
۳	شرکت بیمه دانا
۴	شرکت بیمه پارسیان
۵	شرکت بیمه پاسارگاد
۶	شرکت بیمه توسعه
۷	شرکت بیمه دی
۸	شرکت بیمه رازی
۹	شرکت بیمه حافظ

منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به اینکه حجم نمونه‌های این مطالعه زیاد و نامعلوم است، فرمول نمونه‌گیری از جوامع نامحدود برای برآورد حجم نمونه استفاده شد و تعداد نمونه‌های این پژوهش را ۳۸۴ مورد مشتریان شرکت‌های بیمه در استان البرز تشکیل داد. برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای - تصادفی استفاده شد. گفتنی است، به علت ریزش پرسش‌نامه‌ها، ۴۰۰ پرسش‌نامه توزیع و در نهایت ۳۸۶ پرسش‌نامه گردآوری شد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد با روایی و پایایی تأییدشده بهره گرفته شد. تعداد سؤالات به تفکیک هر یک از متغیرها در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. متغیرها، تعداد سؤالات

متغیرها	تعداد سؤالات	مقدار روابی (AVE)	مقدار پایایی (α)
فداکاری	۲ سؤال	۰/۶۵۲	۰/۷۸۵
کیفیت نتایج	۶ سؤال	۰/۵۷۲	۰/۷۵۸
کیفیت فرایند	۱۰ سؤال	۰/۶۳۵	۰/۸۷۴
کیفیت خدمات	۲ سؤال	۰/۷۲۱	۰/۸۲۲
تصویر برنده	۳ سؤال	۰/۵۲۷	۰/۷۲۴
رضایت مشتری	۳ سؤال	۰/۷۵۲	۰/۸۰۱
ارزش درکشده	۳ سؤال	۰/۸۰۱	۰/۹۰۷
هزینه اقتصادی	۶ سؤال	۰/۵۲۷	۰/۷۷۵
هزینه ارزیابی	۴ سؤال	۰/۶۶۳	۰/۷۶۳
هزینه روی گردانی	-----	۰/۷۰۰	۰/۷۵۲
جداییت جایگزینی	۳ سؤال	۰/۶۳۵	۰/۸۲۴
نیات رفتاری	۲ سؤال	۰/۵۵۷	۰/۹۱۱
تبليغات	۳ سؤال	۰/۵۹۲	۰/۷۲۱
ترفیع	۳ سؤال	۰/۶۰۲	۰/۷۸۵
شخصیت برنده	۵ سؤال	۰/۷۰۸	۰/۸۳۲
آگاهی برنده	۵ سؤال	۰/۶۶۳	۰/۷۷۶
انتظارات مشتری	۳ سؤال	۰/۶۶۶	۰/۸۳۲
تعهد تداوم مشتری	۳ سؤال	۰/۶۷۲	۰/۸۲۱
قصد روی گردانی	۳ سؤال	۰/۵۷۸	۰/۷۷۸
انتقال اعتماد	۴ سؤال	۰/۷۰۰	۰/۸۶۳
توده بحرانی	۵ سؤال	۰/۶۹۶	۰/۸۹۲
ریسک ادرائکی	۱۳ سؤال	۰/۷۵۳	۰/۹۰۱

منبع: یافته‌های پژوهش

در این مطالعه، به منظور تعیین روایی از روایی هم‌گرا بهره گرفته شد؛ مقدار مناسب برای AVE را $0/5$ به بالا معرفی کرده‌اند ($0/5 > AEV$) که مطابق با جدول ۳ در تمامی موارد مقدار روایی هم‌گرا تأیید شده است. پایایی هر یک از متغیرها نیز با برآورد ضریب آلفای کرونباخ سنجیده شد که با برآورد مقدار بالاتر از $0/7$ ، مطابق با جدول ۳، از نظر آماری، پایایی ابزار (مبتنی بر همسانی درونی مناسب میان سوالات در هریک از متغیرها) تأیید شده است. همچنین، برای تحلیل داده‌ها از تحلیل‌های آمار توصیفی و استنباطی، در دو بخش مبتنی بر روش‌های کمی و کیفی، استفاده شد. در بخش روش‌های کمی از رویکرد مدل‌سازی معادلات ساختاری و در بخش روش کیفی از شیوه نظام استنتاج فازی بهره گرفته شد.

۳. یافته‌ها

۳-۱. نتایج تحلیل توصیفی

در جدول ۴، نتایج حاصل از بررسی شاخص‌های مرکزی (میانگین، میانه و مد داده‌ها) و شاخص‌های پراکندگی (انحراف از معیار داده‌ها) به همراه بیشینه و کمینه داده‌ها برای متغیرهای این پژوهش نمایش داده شده است.

جدول ۴. تحلیل توصیفی متغیرهای پژوهش ($n=386$)

متغیرهای پژوهش	میانگین	میانه	مد داده‌ها	انحراف معیار	کمینه	بیشینه
کیفیت نتایج (بیامدی)	۲۷۰۴	۴۰۰۰	۳/۶۰۰	۱/۰۳۵	۱/۲۰۰	۵/۰۰۰
کیفیت فرایندی	۳/۷۲۷	۴/۱۰۰	۴/۴۰۰	۰/۹۷۲	۱/۶۰۰	۴/۸۸۰
ارزش ادراک شده	۳/۷۱۷	۴/۰۰۰	۴/۰۰۰	۰/۹۸۹	۱/۳۰۰	۵/۰۰۰
رضایت مشتری	۳/۷۰۶	۳/۷۷۰	۳/۵۶۰	۱/۰۵۱	۱/۱۰۰	۵/۰۰۰
هزینه رویگردانی	۳/۶۶۵	۴/۰۰۰	۴/۰۰۰	۱/۰۵۴	۱/۰۰۰	۵/۰۰۰
جذابیت رویگردانی	۲/۱۱۸	۲/۰۰۰	۲/۰۰۰	۱/۰۱۹	۱/۲۰۰	۴/۷۰۰
تصویر برنده	۳/۶۸۹	۴/۰۰۰	۴/۰۰۰	۱/۱۱۶	۱/۰۰۰	۵/۰۰۰
نیات رفتاری مشتریان	۳/۶۹۵	۴/۰۰۰	۳/۷۰۰	۱/۱۲۶	۱/۲۰۰	۴/۶۰۰

متغیرهای پژوهش	میانگین	میانه	مدادهها	انحراف معیار	کمینه	بیشته
فداکاری ادراک شده	۳/۷۸۲	۳/۸۰۰	۴/۰۰۰	۱/۱۵۵	۱/۳۰۰	۵/۰۰۰
تبیغات	۲/۵۵۳	۴/۰۰۰	۳/۸۰۰	۱/۱۹۷	۱/۰۰۰	۴/۷۰۰
آگاهی از برنده	۳/۵۸۲	۴/۰۰۰	۴/۰۰۰	۱/۰۰۸	۱/۳۰۰	۵/۰۰۰
تصویر ذهنی از برنده	۳/۶۹۶	۳/۷۵۰	۴/۰۰۰	۱/۰۶۱	۱/۰۰۰	۴/۸۰۰
شخصیت برنده	۳/۶۷۷	۴/۰۰۰	۴/۲۰۰	۰/۹۷۳	۱/۰۰۰	۵/۰۰۰
ترفیع فروش	۳/۵۳۴	۳/۸۳۳	۱/۴۸۳	۱/۰۵۱	۱/۳۰۰	۵/۰۰۰
انتظارات مشتری	۳/۵۲۸	۳/۹۶۵	۱/۵۴۰	۱/۰۸۸	۱/۴۰۰	۵/۰۰۰
رضایت مشتری	۳/۵۹۸	۴/۰۰۰	۴/۰۰۰	۱/۰۳۱	۱/۰۰۰	۴/۷۰۰
تعهد مستمر مشتری	۳/۵۵۲	۴/۰۰۰	۳/۵۰۰	۱/۰۷۶	۱/۳۰۰	۵/۰۰۰
قصد روی گردانی	۲/۴۳۸	۲/۰۰۰	۲/۰۰۰	۱/۰۱۳	۱/۰۰۰	۵/۰۰۰
انتقال اعتماد	۳/۷۳۱	۴/۰۰۰	۴/۰۰۰	۱/۰۸۹	۱/۲۰۰	۵/۰۰۰
توده بحرانی	۳/۶۸۰	۴/۰۰۰	۴/۰۰۰	۱/۱۲۹	۱/۰۰۰	۴/۹۰۰
ریسک ادراکی	۲/۵۱۶	۲/۳۳۳	۱/۶۶۷	۰/۹۵۴	۱/۰۰۰	۴/۸۵۰

منبع: یافته‌های پژوهش

نتایج تحلیل توصیفی مؤید آن است که در اغلب متغیرهای مورد بررسی (به جز متغیرهای جذابیت روی گردانی، قصد روی گردانی و ریسک ادراکی) مقدار عددی بالاتر از ۳ است که نشان می‌دهد این متغیرها در گروه مخاطبان مقدار بالایی دارند. با توجه به بهره‌گیری از طیف لیکرت در این پژوهش، مقدار عددی ۳ مقدار معیار یا متوسط در بازه عددی ۱ الی ۵ است. متغیرهای با مقدار میانگین بالاتر از متوسط، در حوزه مدیریت ارتباط با مشتریان، متغیرهای مثبت‌اند.

متغیرهای جذابیت روی گردانی، قصد روی گردانی و ریسک ادراکی متغیرهایی‌اند که بر نیات رفتاری مشتریان تأثیر منفی می‌گذارند. مقدار میانگین در متغیرهای جذابیت روی گردانی، قصد روی گردانی و ریسک ادراکی به ترتیب برابر با ۲/۴۳، ۲/۱۱ و ۲/۵۱ بوده است. پایین‌تر بودن مقدار میانگین این متغیرها از مقدار عددی ۳ مؤید آن است که در بین مشتریان شرکت‌های بیمه‌ای که در این مطالعه بررسی شده‌اند، جذابیت روی گردانی، قصد روی گردانی و ریسک ادراکی در سطح بالایی وجود ندارند؛ یعنی

وضعیت خدمات دهی از سوی شرکت‌های بیمه‌ای فعال در این عرصه مناسب است. در این مطالعه، به‌منظور تعیین پارامتریک و یا غیرپارامتریک بودن آزمون‌های استنباطی، از آزمون‌های نرمالیتۀ کولموگروف- اسمیرنوف و شاپیرو-ویلک بهره گرفته شد. با توجه به اینکه مقدار سطح معناداری در هر دو آزمون از مقدار معیار، یعنی ۰/۰۵، پایین‌تر است، از آزمون‌های ناپارامتریک برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

۲-۳. نتایج تحلیل استنباطی

همان‌طور که در جدول ۵ دیده می‌شود، در تمامی متغیرهای اصلی، همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد ($P < 0/01$). جذابیت روی‌گردانی و ریسک ادراکی همبستگی مثبتی با قصد روی‌گردانی به ترتیب به میزان ۰/۴۹۶ و ۰/۶۴۵ دارند. این مهم نشان می‌دهد که با افزایش سطح جذابیت روی‌گردانی و ریسک ادراکی، انتظار می‌رود قصد روی‌گردانی مشتریان در سطح بالاتری مشاهده گردد.

بر همین اساس و با توجه به اینکه آزمون‌های همبستگی روابط معنادار میان متغیرهای مدل را تأیید کرده است، در ادامه، میزان تأثیرگذاری متغیرها و همچنین برآزش مدل بررسی می‌شود. در مدل‌سازی، از ضریب تعیین برای تعیین میزان پیش‌بینی یا قدرت تبیین‌گری متغیرها در متغیر وابسته، یعنی نیات رفتاری مشتریان و قصد روی‌گردانی مشتریان، استفاده شده است.

در ادامه، از مدل‌سازی معادلات ساختاری برای پاسخ به فرضیات پژوهش استفاده می‌شود. به این منظور، بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه محاسبه می‌شود؛ اگر این مقدار برابر و یا بیشتر از ۰/۴ شود، یعنی واریانس بین سازه و شاخص‌های آن از واریانس خطای اندازه‌گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی آن مدل اندازه‌گیری مقبول است. در مدل‌سازی معادلات ساختاری دو شاخص «اعداد معناداری t » و « R^2 » بررسی می‌شود؛ اگر مقدار ضرایب معناداری t از ۱/۹۶ و ۲/۵۸ و ۳/۲۷ بیشتر باشد، نشانی است از صحت رابطه بین سازه‌ها و در نتیجه تأیید فرضیه‌های پژوهش در سطح اطمینان به ترتیب: ۹۵ درصد، ۹۹/۹ درصد و ۹۹/۹ درصد. نتایج بارهای عاملی و اعداد معناداری در جدول ۶ ارائه شده است.

مبسیرو و همکاران؛ ارائه مدلی از عوامل مؤثر بر رودی گرانی مشتریان ... ۴

جدول ۵ نتایج ضریب همبستگی میان متغیرها (n=۸۸۶)

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰	۲۱
۱	کیفیت نتایج																				
۲	کیفیت فنی‌دانی	۱/۰۰۰																			
۳	ارزش ادراک شده		۱/۰۰۰																		
۴	رجایت مشتری			۱/۰۰۰																	
۵	هرینه روزی گردانی				۱/۰۰۰																
۶	جداییت روز گردانی					۱/۰۰۰															
۷	تصویر برند						۱/۰۰۰														
۸	نیات رقابتاری							۱/۰۰۰													
۹	نمایاری ادراکی								۱/۰۰۰												
۱۰	تبیعتات									۱/۰۰۰											
۱۱	آگاهی از برنده										۱/۰۰۰										
۱۲	تصویر خوبی											۱/۰۰۰									
۱۳	شخصیت برند												۱/۰۰۰								
۱۴	ترفیع فروش													۱/۰۰۰							
۱۵	انتظارات مشتری														۱/۰۰۰						
۱۶	رجایت مشتری															۱/۰۰۰					
۱۷	تعهد همسر																۱/۰۰۰				
۱۸	قدرت گردانی																	۱/۰۰۰			
۱۹	انتحال احتساب																		۱/۰۰۰		
۲۰	توحد بحرانی																			۱/۰۰۰	
۲۱	رسک ادراکی																				۱/۰۰۰

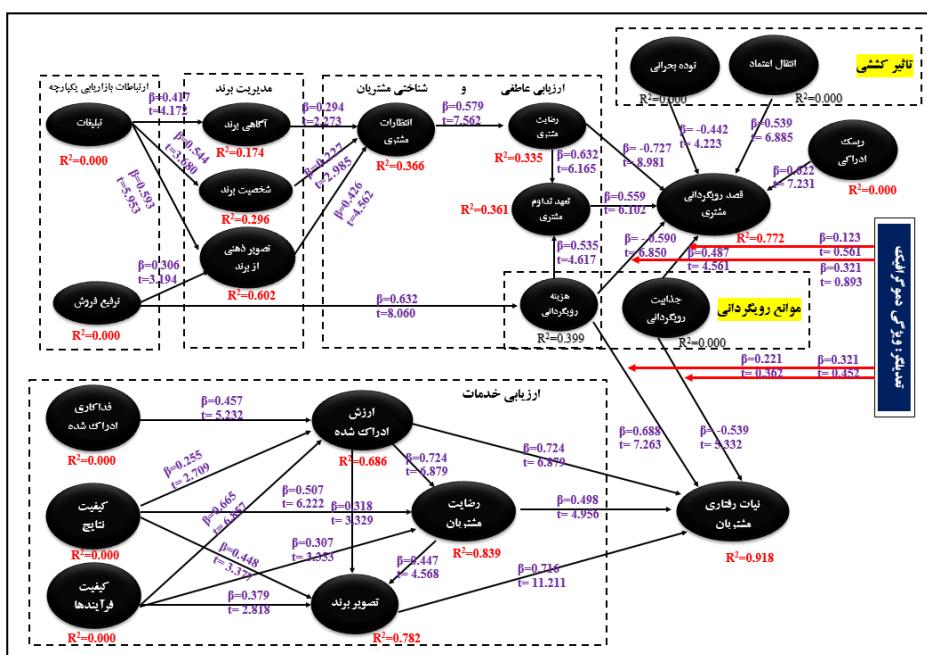
توضیح: مقدارهای در خط افقی تا ۴۹ درصد است.

جدول ۶. بارهای عاملی و اعداد معناداری به تفکیک هریک از سازه‌های پژوهش

مدل‌های اندازه‌گیری	تعداد شاخص آشکار	ضرایب رگرسیون β	ضرایب معناداری α
کیفیت نتایج (پیامدی)	۶ شاخص	۰/۹۴۶ الی ۰/۵۴۲	۹۰/۶۰۸ الی ۶/۲۶۴
کیفیت فرایندی	۱۰ شاخص	۰/۹۳۳ الی ۰/۶۷۲	۷۴/۸۸۶ الی ۶/۷۵۹
ارزش ادراک شده	۳ شاخص	۰/۸۵۰ الی ۰/۷۱۳	۱۹/۱۶۱ الی ۷/۴۲۰
رضایت مشتری	۳ شاخص	۰/۷۳۰ الی ۰/۶۷۸	۷/۹۵۸ الی ۷/۴۱۵
هزینه روی‌گردانی	۳ شاخص	۰/۷۹۷ الی ۰/۷۶۲	۱۰/۳۵۴ الی ۶/۵۸۹
جذابیت روی‌گردانی	۳ شاخص	۰/۸۵۹ الی ۰/۶۵۰	۱۲/۳۵۸ الی ۵/۱۰۵
تصویر برند (شرکت)	۳ شاخص	۰/۸۹۳ الی ۰/۷۳۴	۳۶/۹۹۱ الی ۹/۴۳۰
نیات رفتاری مشتریان	۴ شاخص	۰/۸۹۹ الی ۰/۶۳۸	۲۹/۴۷۸ الی ۷/۶۸۶
فداکاری ادراک شده	۲ شاخص	۰/۹۴۸ الی ۰/۹۳۲	۵۶/۳۱۶ الی ۳۵/۷۸۶
تبليغات	۳ شاخص	۰/۹۵۴ الی ۰/۸۷۳	۸۹/۶۹۳ الی ۲۲/۲۲۶
آگاهی از برنده	۵ شاخص	۰/۸۶۷ الی ۰/۸۳۰	۲۸/۳۶۴ الی ۲۰/۵۵۵
تصویر ذهنی از برنده	۵ شاخص	۰/۹۱۴ الی ۰/۷۹۶	۳۷/۳۴۳ الی ۱۵/۱۸۱
شخصیت برنده	۵ شاخص	۰/۸۹۲ الی ۰/۷۵۰	۴۶/۱۲۰ الی ۱۹/۸۰۷
ترفیع فروش	۳ شاخص	۰/۹۲۷ الی ۰/۷۸۶	۴۹/۲۴۴ الی ۱۶/۹۴۲
انتظارات مشتری	۳ شاخص	۰/۹۱۷ الی ۰/۸۸۶	۱۳۷/۱۲۵ الی ۳۳/۳۴۸
رضایت مشتری	۳ شاخص	۰/۹۰۵ الی ۰/۷۶۵	۴۹/۸۶۳ الی ۱۰/۷۹۰
تعهد مستمر مشتری	۳ شاخص	۰/۹۱۶ الی ۰/۸۷۴	۴۳/۱۰۰ الی ۳۰/۴۰۷
قصد روی‌گردانی	۳ شاخص	۰/۸۱۹ الی ۰/۷۵۷	۲۰/۱۵۰ الی ۱۰/۳۵۱
انتقال اعتماد	۴ شاخص	۰/۹۲۲ الی ۰/۸۸۲	۵۳/۵۲۳ الی ۲۹/۰۷۱
توده بحرانی	۵ شاخص	۰/۹۵۲ الی ۰/۸۸۰	۷۱/۹۱۶ الی ۳۳/۲۳۸
ریسک ادراکی	۶ شاخص	۰/۸۰۸ الی ۰/۷۰۳	۲۳/۰۹۸ الی ۱۰/۷۵۴

منبع: یافته‌های پژوهش

با توجه به نتایج درج شده در جدول ۶، می‌توان گفت که در تمامی موارد مقدار ضرایب بارهای عاملی بزرگتر از $0/4$ است و این مهم نشان‌دهنده برآذش مناسب مدل‌های اندازه‌گیری است. همچنین ضرایب معناداری نیز، با مقدار بالاتر از $1/96$ ، معنادار بودن ضرایب بارهای عاملی را تأیید می‌کنند. یافته‌ها نشان می‌دهد که تمامی سازه‌های این پژوهش از مدل‌های اندازه‌گیری با برآذش مطلوبی برخوردارند. بر همین اساس، در ادامه به بررسی مدل ساختاری پرداخته می‌شود که در آن ضرایب تعیین و ضرایب مسیر ارائه شده است (شکل ۲).

شکل ۲. مدل ترسیم شده پژوهش همراه با ضرایب رگرسیون و ضرایب معناداری t

در برخی از مسیرها مقدار ضریب رگرسیون پایین‌تر از $0/3$ است که می‌شود از نظر آماری آن را غیرمعنادار تلقی کرد. اگر در این مدل مقدار اعداد معناداری کمتر از $1/96$ گزارش شوند یعنی مسیر موردنظر تأیید نمی‌شود و به عبارتی فرضیه در این مسیر مردود می‌شود. نتایج مدل اعداد معناداری در شکل ۲ نشان‌دهنده معناداری ضرایب

رگرسیون است. مطابق با شکل ۲، مجموعه‌عواملی که در این مدل در نیات رفتاری مشتریان و قصد روی‌گردانی آنان (بهمنزله دو متغیر اصلی و وابسته در پژوهش حاضر) تأثیرگذار بودند، به میزان ۹۱/۸ و ۷۷/۲ درصد از تغییرات نیات رفتاری مشتریان و قصد روی‌گردانی مشتریان را تبیین می‌کنند ($R\text{-Square} = ۰/۹۱۸ - ۰/۷۷۲$).

از بین مجموعه‌عوامل زمینه‌ای تأثیرگذار در قصد روی‌گردانی مشتریان، رضایت مشتریان و همچنین ریسک‌های ادراکی آنان به ترتیب با مقدار ۰/۷۲۷ و ۰/۶۲۲ بالاترین میزان ضرایب تأثیر را دارند. این ضرایب (ضرایب با بالاترین میزان تأثیرگذاری) در ارتباط با نیات رفتاری مشتریان در دو متغیر تصویر برنده و هزینه‌های روی‌گردانی مشتریان به ترتیب با مقادیر ۰/۷۱۶ و ۰/۶۸۸ مشاهده می‌شود (متغیرها با میزان ضرایب تأثیرگذاری بالا نتایج مهمی را به همراه دارند. نیز می‌توان به ضریب تعیین اشاره کرد که از طریق مقادیر عددی در درون سازه‌ها به نمایش گذاشته شده است. مطابق با شکل ۴ می‌توان گفت که مجموعه‌عواملی که در این مدل در نیات رفتاری مشتریان و همچنین قصد روی‌گردانی مشتریان (بهمنزله دو متغیر اصلی و وابسته در پژوهش حاضر) تأثیرگذار بوده‌اند، به میزان ۹۱/۸ و ۷۷/۲ درصد از تغییرات نیات رفتاری مشتریان و قصد روی‌گردانی مشتریان را تبیین می‌کنند ($R\text{-Square} = ۰/۹۱۸ - ۰/۷۷۲$).

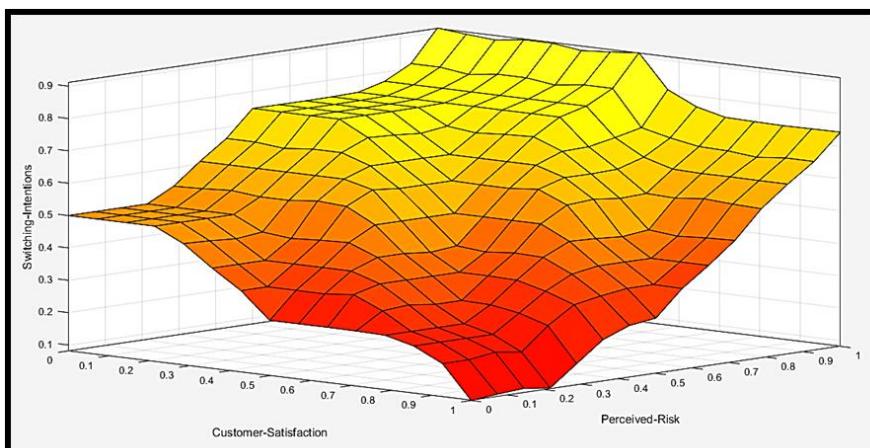
۳-۳. نتایج تحلیل نظام استنتاج فازی

از بین مجموعه‌عوامل زمینه‌ای تأثیرگذار در قصد روی‌گردانی مشتریان، دو متغیر رضایت مشتریان و ریسک‌های ادراکی بالاترین میزان ضرایب تأثیر را دارند. بر همین اساس، در این بخش آثار متقابل این دو متغیر در قصد روی‌گردانی مشتریان بررسی می‌شود. شایان ذکر است که ضرایب تأثیر رضایت مشتریان و ریسک‌های ادراکی در قصد روی‌گردانی، به ترتیب، برابر است با $-۰/۷۲۷$ و $۰/۶۲۲$. در ارتباط با متغیر وابسته دیگر، یعنی نیات رفتاری مشتریان، نیز مشاهده می‌شود که تصویر برنده و هزینه‌های روی‌گردانی مشتریان به ترتیب با مقادیر $۰/۷۱۶$ و $۰/۶۸۸$ بالاترین میزان ضریب تأثیر را

در بین دیگر متغیرها در قصد روی گردانی مشتریان دارند. حال با توجه به یافته‌های مذکور، مبتنی بر دریافت نظرات خبرگان، اثر متقابلی که ممکن است این متغیرهای زوجی در متغیرهای وابسته داشته باشند، بررسی می‌شود.

۳-۳-۱. اثر متقابل رضایت و ریسک‌های ادراکی

رضایت مشتریان و ریسک‌های ادراکی آثار متقابل مختلفی در قصد روی گردانی مشتریان دارند و این آثار خطی نیستند. بر همین اساس، از خبرگان درخواست شد تا در مطالعه حاضر تأثیرپذیری قصد روی گردانی مشتریان صنعت بیمه را، مبتنی بر تغییرات دو متغیر رضایت مشتریان و ریسک‌های ادراکی (در حالات مختلف)، تعیین کنند. نتایج در شکل ۳ نمایش داده شده است.

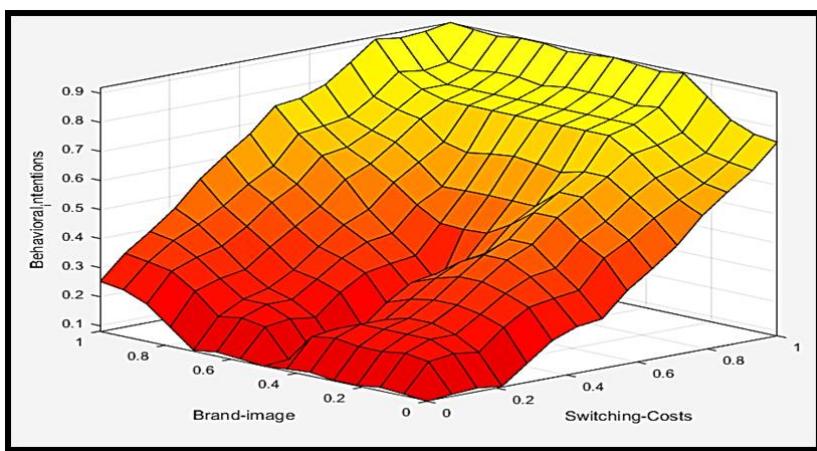
شکل ۳. تصویر سه بعدی از آثار متقابل رضایت و ریسک ادراکی با قصد روی گردانی به روش تحلیل نظام استنتاج فازی

مطابق با نتایج گزارش شده در شکل ۳، می‌توان مشاهده کرد که آثار متقابل رضایت مشتری و ریسک ادراکی در یکدیگر مانند حرکت پرچم است که تغییرات مختلفی را بر حسب تغییرات هریک از دو محور ورودی، یعنی رضایت و ریسک‌های ادراکی، بر روی محور عمودی، یعنی قصد روی گردانی مشتریان، نمایش می‌دهد. یکی از یافته‌های

مهم دیگری که در این بخش باید به آن اشاره شود این است که تأثیر ریسک‌های ادراک شده قوی‌تر از رضایت مشتریان است، تا جایی که در رضایت‌مندی‌های بالای مشتریان، یعنی از ۰/۸ تا ۱، ریسک‌های ادراکی باعث می‌شوند که قصد روی‌گردانی در همان مقدار بالا باقی بماند و کمتر از ۰/۷ نشود.

۳-۲-۲. اثر متقابل تصویر برنده و هزینه‌های روی‌گردانی

تصویر برنده و هزینه‌های روی‌گردانی اثرهای متقابلی مختلفی در نیات رفتاری مشتریان دارند و این آثار خطی نیستند. بر همین اساس، از خبرگان درخواست شد تا اثرپذیری نیات رفتاری مشتریان صنعت ییمه را، این بار مبتنی بر تغییرات دو متغیر تصویر برنده و هزینه‌های روی‌گردانی (در حالات مختلف)، تعیین کنند. نتایج این بخش در شکل ۴ ارائه شده است.

شکل ۴. تصویر سه‌بعدی از آثار متقابل تصویر برنده و هزینه‌های روی‌گردانی با نیات رفتاری به روش تحلیل استنتاج فازی

مدل سه‌بعدی به دست آمده در این بخش نیز به خوبی روابط متقابل میان تصویر برنده و هزینه‌های روی‌گردانی با نیات رفتاری مشتریان را نشان می‌دهد. یافته‌ها نشان می‌دهد که با افزایش نمرات در متغیرهای ورودی، یعنی تصویر از برنده و هزینه‌های

روی گردانی، شاهد نیات رفتاری بهتری در مشتریان خواهیم بود. این روابط خطی نیستند و در برخی موارد تغییرات چشمگیری دارند.

۴. بحث و تبیین یافته‌ها

۴-۱. هزینه و جذابیت روی گردانی با نیات رفتاری و قصد روی گردانی

بررسی تأثیر هزینه روی گردانی و جذابیت‌های روی گردانی در نیات رفتاری مشتریان نشان می‌دهد که هزینه روی گردانی در نیات رفتاری مشتریان تأثیر مثبت و جذابیت‌های روی گردانی در نیات رفتاری مشتریان تأثیر منفی دارد. تأیید این گزاره به معنی آن است که چون روی گردانی در ذهن مشتریان هزینه دارد و باید از برخی منافع خویش صرف‌نظر کنند، مشتریان از خود نیات رفتاری مثبت‌تری نشان می‌دهند، اما جذابیت‌های شرکت‌های بیمه‌ای رقیب عاملی برای تحریک مشتری به ترک سازمان ارائه‌دهنده خدمات است. در ارتباط با قصد روی گردانی مشتریان نیز یافته‌های به دست آمده از این پژوهش دلالت بر آن دارد که هزینه‌های روی گردانی مشتریان باعث کاهش تمایل آن‌ها به روی گردانی می‌شود. همچنین، مشاهده می‌شود که جذابیت‌های روی گردانی در ذهن مشتریان می‌تواند عاملی تحریک‌کننده برای روی گردانی آن‌ها تلقی گردد. نتایج این یافته‌ها با مطالعات ژوانیس و سوکاتوس (۲۰۱۷) و کائز و همکاران^۱ (۲۰۱۲) که در نتایج خود اشاره داشتند هزینه روی گردانی باعث می‌شود تا مشتریان تمایل بیشتری به ماندن داشته باشند و نیات رفتاری مطلوب‌تری از خود نشان دهند هم‌سو و سازگار است.

۴-۲. بر اساس رابطه کیفیت فرایندی - نتایجی و فداکاری با ارزش، تصویر برنده و رضایت

یافته‌های حاصل شده دلالت بر آن دارد که کیفیت خدمات در رضایتمندی مشتریان تأثیر مثبت دارد. نتایج حاصل از پژوهش آنان دلالت بر آن داشت که کیفیت خدمات تأثیر معنادار و مثبتی در تصویر از برنده نزد مشتریان دارد. به بیان دیگر، شرکت‌های بیمه‌ای

1. Kaur et al.

که به مشتریان خود خدماتی با کیفیت بهتر ارائه می‌دهند در ذهن مشتری تصویری مطلوب از نام شرکت بیمه‌ای خود خلق می‌کنند.

۴-۳. بر اساس رابطه تصویر برند با نیات رفتاری

تصویر از برند در نیات رفتاری مشتریان تأثیر مثبت و چشمگیری دارد. هدف بازاریابی خلق یک تصویر از برند و یا رنگ و بودادن به آن برای جذب مردم است. در بسیاری از تحقیقات، تأثیر مثبت تصویر شرکت در نیات رفتاری، همچون وفاداری مشتری، تأیید شده است. مثلاً تایپون و کواک (۲۰۱۶) تصویر شرکت را مؤثرترین عامل در وفاداری مشتری دانسته‌اند و بهاری و همکاران (۱۳۹۵) به این مهم اشاره کرده‌اند؛ این نتایج با یافته‌های پژوهش حاضر همسو و هم راست است.

۴-۴. براساس رابطه رضایت مشتری با تصویر برند و نیات رفتاری
رضایتمندی مشتری در تصویر از برند تأثیر مثبت و معناداری دارد. مشتریانی که از کیفیت خدمات ارائه شده سازمان خود راضی باشند در ذهن خود تصویری مطلوب و مناسب از آن برند خلق می‌کنند که در نهایت به وفاداری بیشتر آن‌ها می‌انجامد.

یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها و ضریب تأثیر نشان می‌دهد که رضایتمندی مشتریان در نیات رفتاری مشتریان تأثیر مثبت و معناداری دارد. همسو با این یافته‌ها، حسین‌خانی و همکاران (۱۳۹۴)، قیاسی و همکاران (۱۳۹۴) و شیرازی و همکاران (۱۳۹۳) نیز در نتایج خود به تأثیر معنادار و مثبتی که رضایتمندی در نیات رفتاری مشتریان دارد، اشاره داشته‌اند.

۴-۵. بر اساس رابطه ارتباطات بازاریابی یکپارچه با مدیریت برند
تبیغات و ترفع فروش تأثیر مثبت و معناداری در ابعاد مدیریت برند دارد. مفهوم یکپارچه کردن پایگاه و موضع شرکت در ارتباطات یکپارچه بازاریابی بازار را مستحکم می‌کند و باعث توانمندی برند و مدیریت ابعاد آن در سازمان می‌شود.

نتایج حاصل از این بخش، با مطالعات اخلاصی و همکاران (۱۳۹۱) و با پژوهش‌های خارج از کشور، همچون تایچون و کوواک (۲۰۱۶) و راجاکوپال^۱ (۲۰۰۹) که در پژوهش خود تأثیر ابعاد بازاریابی یکپارچه در ابعاد مدیریت برنده از جمله آگاهی، تصویر ذهنی و شخصیت برنده و ارتباط مثبت آن‌ها را بررسی کردند، همسو و هم‌راستاست.

۴-۶. بر اساس رابطه انتظارات مشتری (شناخت مشتری) با رضایت مشتری (ارزیابی عاطفی)

نتایج نشان می‌دهد که انتظارات مشتری در میزان رضایت مشتریان تأثیر مثبت و معناداری دارد، به عبارتی هرقدر سطح انتظارات مشتری از سوی سازمان‌ها برطرف شود، به همان میزان، در مشتری رضایت ایجاد می‌شود. یافته‌های حاصل از این فرضیه با نتایج مطالعه تایچون و کوواک (۲۰۱۶) که در یافته‌های خود به تأثیر انتظارات مشتری در رضایت مشتری اشاره داشته‌اند، همسوست.

۴-۷. بر اساس رابطه تعهد تداوم مشتری با قصد روی‌گردانی مشتری

نتایج به دست آمده از مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان‌دهنده تأثیر منفی تعهد مستمر مشتری در قصد روی‌گردانی مشتری است. یافته‌های حاصل از این فرضیه با مطالعات تایچون و کوواک (۲۰۱۶) و کالوپورال و لوی-مانگن (۲۰۱۵) همسوست. آن‌ها در پژوهش خود اشاره داشته‌اند به اینکه هرقدر میزان تعهد مستمری که مشتری به شرکت ارائه دهنده خدمات دارد بیشتر باشد احتمال قصد روی‌گردانی وی از آن شرکت کمتر می‌شود.

1. Rajagopal

۴-۸. بر اساس رابطه توده بحرانی، ریسک ادراکی و انتقال اعتماد با قصد رویگردانی

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که توده بحرانی، ریسک ادراکی و انتقال اعتماد در قصد رویگردانی مشتریان تأثیرات معناداری دارد. دو متغیر توده بحرانی و انتقال اعتماد در مشتریان از جمله مواردی‌اند که در قصد مشتریان برای رویگردانی تأثیر منفی دارند و به عبارتی مانع از این امر می‌شوند. این در حالی است که مطابق با یافته‌های به‌دست‌آمده، ریسک‌های ادراکی که مشتریان در ذهنشان از شرکت ارائه‌دهنده خدمات دارند ممکن است موجب تحریک مشتریان و افزایش سطح نیت رویگردانی آنان گردد. یافته‌های گزارش شده در مطالعه وو و همکاران (۲۰۱۷) با یافته‌های به‌دست‌آمده در این مطالعه همسو و همخوان است.

۴-۹. سهم تعدیلگری ویژگی‌های دموگرافیک در قصد رویگردانی مشتریان و نیات رفتاری

یافته‌های به‌دست‌آمده از مدل‌سازی معادلات ساختاری مؤید آن است که ویژگی‌های دموگرافیک قصد رویگردانی مشتریان و نیات رفتاری نمی‌تواند نقش تعدیلگری در روابط میان هزینه‌ها و جذابیت‌های رویگردانی در قصد رویگردانی و یا نیات رفتاری مشتریان داشته باشد. این مهم نشان می‌دهد که در عمل قصد رویگردانی و نیات رفتاری مشتریان، اثرباری را که از هزینه‌های رویگردانی و جذابیت‌های رویگردانی مشتریان دارد، متأثر از جنسیت، گروه‌های سنی و سطح تحصیلات مشتریان نمی‌داند.

منابع

- اخلاصی، امیر، مقصودی، وحید و مهرمنش، شیوا (۱۳۹۱). تعیین ابزارهای ارتباطات بازاریابی یکپارچه در مراحل مختلف ارتباط با مشتریان، بررسی‌های بازرگانی، ۵۲، ۴۱-۵۱.
- بهاری، جعفر، فراهانی، بنفشه، بهاری، شهلا، بذله، مرجان و بهاری، حامد (۱۳۹۵). تأثیر رضایت مشتری و تصویر برنده بر وفاداری به برنده در صنعت هتل‌داری (مطالعه موردنی: هتل‌های پنج ستاره شهر تبریز). *فصلنامه جغرافیایی فضای گردشگری*، ۱۹(۵)، ۱-۱۸.
- بهرامی، شیرمحمد (۱۳۹۵). شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مؤثر در روی گردانی مشتریان از خدمات الکترونیکی بانک کشاورزی شهرستان سراوان. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه سیستان و بلوچستان*.
- حسین‌خانی، نوشین، حسینی مطلق، سید مهدی و خاکزار بفروئی، مرتضی (۱۳۹۴). *شناسایی عوامل مؤثر بر روی گردانی مشتریان در صنعت بیمه*. *بیمه و توسعه*، ۲(۳)، ۴۲-۵۹.
- حیدری، حامد و عبدالوند، ندا (۱۳۹۴). *الگوی عوامل مؤثر بر روی گردانی مشتریان در صنعت بیمه*. *نشریه مدیریت برنده*، ۱۲(۱)، ۱۳۵-۵۸.
- رشیدی طرقی، فهیمه (۱۳۹۵). *بررسی اثر کیفیت خدمات ادراک شده بر فدایکاری مسافران هوایی هما (اثر میانجی: رضایتمندی مشتری)*. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده مدیریت و حسابداری*.
- زیبایی، عاطفه و رحیمنیا، فریبرز (۱۳۹۳). *ارائه مدلی به منظور بررسی تأثیر تبلیغات بر وفاداری مشتریان به برنده بانک‌ها با در نظر گرفتن نقش میانجی تصویر برنده و کیفیت ادراک شده برنده*. *سومین همایش علوم مدیریت نوین*.
- شیخ اسماعیلی و مولایی (۱۳۹۳). *ارزیابی اثرات ارتباطات یکپارچه بازاریابی بر ارزش ویژه برنده، کنفرانس ملی تحقیقات بازاریابی، مرکز همایش‌های بین‌المللی شهید بهشتی تهران*، ۳۳-۵۴.
- شیرازی، علی و شالباف یزدی، سید وحید (۱۳۹۳). *تحلیل رابطه اخلاق کسب و کار و مشتری مداری کارکنان با فدایکاری مشتریان*. *فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری*، ۹(۳)، ۱-۱۰.
- فیض، علی‌اکبر (۱۳۹۵). *بررسی قصد روی گردانی مشتریان در صنعت بیمه با رویکرد نقش کیفیت خدمات و رضایت مشتری (مورد مطالعه: بیمه گذاران شرکت بیمه سینا*

— استان سمنان). پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهروд.

قیاسی، مجتبی، خدایاری، محمد عظیم و موسوی، مریم السادات (۱۳۹۴). رابطه رضایت مشتری و ارزش ادراک شده با نیات رفتاری مطلوب و نامطلوب مشتریان شرکت کاله. کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت و مهندسی صنایع، تهران، شرکت مدیران ایده پردازان پایتخت ایلیا.

مولودی، فیروزه (۱۳۹۵). بررسی روی گردانی مشتریان با در نظر گرفتن سطوح متفاوت. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه فردوسی مشهد.

Bergel, M., & Brock, C. (2018). The impact of switching costs on customer complaint behavior and service recovery evaluation. *Journal of Service Theory and Practice*, 28(4), 458-483.

Calvo-Porral, C., & Lévy-Mangin, J. P. (2015). Switching behavior and customer satisfaction in mobile services: Analyzing virtual and traditional operators. *Computers in Human Behavior*, 49, 532-540.

Gardener, E., Howcroft, J., & Williams J. (2009). The new retail banking revolution. *The Service Industries Journal*, 19(2), 83-100.

Garga, E., Maiyaki, A. A., & Sagagi, M. S. (2019). Factors Influencing Brand Switching Behaviour of Mobile Phone Users and the Mediating Effect of Customer Satisfaction: A Literature Review. *Journal of Education, Society and Behavioural Science*.

Giovanis, A., & Tsoukatos, E. (2017). An integrated model of the effects of service evaluation, corporate image, and switching barriers on customer loyalty. *Journal of Transnational Management*, 22(1), 4-24.

Hadi, N. U., Aslam, N., & Gulzar, A. (2019). Sustainable Service Quality and Customer Loyalty: The Role of Customer Satisfaction and Switching Costs in the Pakistan Cellphone Industry. *Sustainability*, 11(8), 24-33.

Kaur, G., Sharma, R. D., & Mahajan, N. (2012). Exploring customer switching intentions through relationship marketing paradigm. *International Journal of Bank Marketing*, 30(4), 280-302.

Mandagi, P. E., & Tumiwa, J. (2018). The Effect of Price and Bank Reputation on Customer Switching Behavior of Bank Rakyat Indonesia in Manado. *Jurnal EMBA: Jurnal Riset Ekonomi, Manajemen, Bisnis dan Akuntansi*, 6(2), 583-587.

Pelaez, A., Chen, C. W., & Chen, Y. X. (2019). Effects of perceived risk on intention to purchase: A meta-analysis. *Journal of Computer Information Systems*, 59(1), 73-84.

Permana, I. (2019). Customer Switching Behavior dalam Membeli Batik dari UKM. *Business Innovation and Entrepreneurship Journal*, 1(1), 48-52.

- Prakoso, B., & Ramantoko, G. (2019). Effect Of Customer Satisfaction, Switching Cost, Variety Seeking, Customer Value On Telkomsel Customer Loyalty In Cirebon District. *Sustainable Collaboration in Business, Technology, Information and Innovation (SCBTII)*, 11(8), 76-91.
- Putrianti, A. S., & Semuel, H. (2018). The Analysis of E-service Quality, Customer Trust, Perceived Value, and Behavioral Intention on Online Transportation in Surabaya. *Petra International Journal of Business Studies*, 1(1), 1-10.
- Rajagopal. (2009). Brand excellence: measuring the impact of advertising and brand personality on buying decisions. *Measuring Business Excellence*, 10(3), 56-65.
- Rhee, J., & Johnson, K. K. (2012). Investigating relationships between adolescents' liking for an apparel brand and brand self congruency. *Young Consumers*, 13(1), 74-85.
- Saeed, M., & Azmi, I. B. A. G. (2019). The nexus between customer equity and brand switching behaviour of millennial Muslim consumers. *South Asian Journal of Business Studies*, 8(1), 62-80.
- Smith, K. T., Smith, M., & Wang, K. (2010). Does brand management of corporate reputation translate into higher market value? *Journal of Strategic Marketing*, 18(3), 201-221.
- Soejatno, E. (2019). *Effect of customer satisfaction, switching costs, and perceived service quality on customer loyalty at the container shipping industry in PT Lintas Indonesia Timur Lines*. Doctoral dissertation, Widya Mandala Catholic University Surabaya.
- Thaichon, P., & Quach, T. N. (2016). Integrated marketing communications and their effects on customer switching intention. *Journal of relationship marketing*, 15(1-2), 1-16.
- Wang, Y., Po Lo, H., Chi, R., & Yang, Y. (2004). An integrated framework for customer value and customer-relationship-management performance: a customer-based perspective from China. *Managing Service Quality: An International Journal*, 14(2/3), 169-182.
- Willys, N. (2018). Customer Satisfaction, Switching Costs and Customer Loyalty: An Empirical Study on the Mobile Telecommunication Service. *American Journal of Industrial and Business Management*, 8(04), 10-22.
- Wu, K., Vassileva, J., & Zhao, Y. (2017). Understanding users' intention to switch personal cloud storage services: Evidence from the Chinese market. *Computers in Human Behavior*, 68, 300-314.
- Zeithaml, V. A. (1988). Consumer perceptions of price, quality, and value: a means-end model and synthesis of evidence. *The Journal of marketing*, 52(3), 2-22.

